

Zápis z workshopu k Logopedické prevenci v MŠ

*Projekt Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko východ II
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009111*

Místo a čas konání: MŠ Hlučín - Darkovičky, 13. 6. 2019, 15:30 – 17:30 hodin

Seznam účastníků: vizte prezenční listinu

Lektorka: Zuzana Jústelová

Na dnešní workshop v MŠ Hlučín Darkovičky se dostavily 4 učitelky této MŠ. Logopedická prevence je chápána jako snaha předcházet poruchám komunikačních schopností, snaha o optimální stimulaci řečového vývoje, řečového projevu. Je potřeba uvědomit si, že se nejedná pouze o péči o správnou výslovnost. Do oblasti logopedické prevence patří rozvoj motoriky - hrubá a jemná motorika, grafomotorika, oromotorika, motorika očních pohybů. Dále pak neméně důležitý rozvoj smyslů – zrakové a sluchové vnímání, fonematický sluch, hmat, rozvoj vnímání tělesného schématu, chuť a čich. V neposlední řadě početní a prostorové představy, koordinace činností (senzomotorické koordinace), nosní dýchání, hospodaření s dechem, hlasová hygiena, mluvní dovednosti. Důležité je NEHLEDAT, jak to nejde, ale jak to jde.

Logopedickou prevenci můžeme rozdělit do tří skupin. Primární logopedická prevence se v nejširším smyslu týká veškeré populace. Působení na populaci ve smyslu správné výslovnosti a kultury mluveného projevu, osvětová činnost, vzdělávání rodičů. Sekundární logopedická prevence se netýká všech, ale jen části dětí a žáků, tzv. rizikové populace. Jedná se o děti ohrožené možností narušeného vývoje řeči. Lze sem zahrnout metodu screeningu a depistáže, kterou do velké míry zastávají právě učitelky mateřských škol. Terciární logopedická prevence je zaměřena na tu část populace, která již má diagnostikovanou narušenou komunikační schopnost (NKS). Snahou je, aby se toto postižení, alespoň neprohlubovalo, nezhoršovalo. I v této fázi je pak velmi vhodná pomoc učitelek mateřských a základních škol, které úzce spolupracují se školskými, příp. i klinickými logopedy.

Za zmínku stojí přiblížení metodiky rozvoje jazykových schopností dle D. B. Elkonina, kterou mohou provádět proškolené učitelky MŠ s dětmi jako sekundární nebo terciální formu logopedické prevence. Je určena dětem předškolního věku, děti se nejdříve naučí mluvit, teprve poté číst. Čtení je vývojová nadstavba nad mluvenou řečí. Na rozdíl od mluvené řeči musí dítě vyvinout úsilí, aby se naučilo číst. Čtení se proto považuje za jazykový úkol. Zpracování čteného slova probíhá v jazykových jednotkách. Jen tak je možné porozumění čtenému. V této metodě se postupuje od mluveného slova ke čtenému. Děti se nejdříve naučí chápat hláskovou strukturu mluvených slov (říkáme, že se naučí slyšet hlásky ve slovech) a až potom se učí, jak se tyto hlásky dají označit písmeny. Například až ve chvíli, kdy děti pochopí, že slovo *pes* má tři hlásky *p-e-s*, se naučí, že slovo *pes* můžeme označit pomocí písmen P-E-S. Pro malé děti je těžké chápat, že slovo HAD je kratší než slovo ŽÍŽALA. Aby děti věděly, z jakých

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

hlásek se slova skládají, využíváme názorné modelování: hlásky označujeme barevnými žetony a děti skládají slova ze žetonů. Postupně se naučí slyšet hlásky ve slovech i bez pomoci žetonů. Celá metodika je zpracovaná přitažlivou formou příběhu, děti poznávají *Krajinu slov a hlásek* a seznamují se s jejími obyvateli. Například *Mistr Délka* prodlužuje hlásky ve slovech, *Mistr Slabika* dělí slova na slabiky atd.

Zpracovala: Zuzana Jústelová, lektorka